

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia muzyki z literaturą muzyczną – barok
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of music and music literature – baroque
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Miłosz Aleksandrowicz, prof. KUL
---	--

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Wykład	30	III	3
Ćwiczenia	30	III	3

Wymagania wstępne	Przekrojowa znajomość historii powszechnej XVII i XVIII wieku. Ogólna orientacja w stylach, gatunkach i formach muzycznych. Podstawowa znajomość terminologii muzycznej. Zdolność do aktywnej słuchowej percepcji dzieł muzycznych.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Poznanie cech charakterystycznych muzyki XVII i XVIII wieku (1600-1750) z uwzględnieniem procesów rozwojowych, które miały miejsce w kulturze muzycznej tego czasu. Poznanie kontekstu społecznego, duchowego, estetycznego i artystycznego towarzyszącego rozwojowi kultury muzycznej. Poznanie stylów muzycznych typowych dla epoki baroku z uwzględnieniem różnych ośrodków rozwoju muzyki. Poznanie biografii i twórczości najważniejszych kompozytorów XVII i XVIII wieku. Poznanie reprezentatywnych pozycji z literatury muzycznej epoki baroku. Nabycie umiejętności słuchowego identyfikowania stylu muzycznego i rozpoznawania utworów muzycznych tego okresu. Ukazanie różnorodnych stylów tej epoki, podstawowych gatunków i form muzycznych w ich rozwoju oraz najwybitniejszych twórców i ich kluczowych dzieł. Przedstawianie dzieł muzyki w świetle nurtów estetycznych i religijnych epoki. Omówienie języka dźwiękowego najwybitniejszych kompozytorów. Ukazanie czynników rozwijających i hamujących rozwój kultury muzycznej. Przekazanie wiedzy niezbędnej świadomej percepcji utworów XVII i XVIII wieku. Zdefiniowanie języka dźwiękowego i technik kompozytorskich XVII i XVIII wieku. Zapoznanie studentów z wynikami badań nad nieopracowanymi dotąd aspektami historii muzyki XVII i XVIII wieku prowadzonymi w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma uporządkowaną wiedzę w zakresie historii muzyki epoki baroku. Student ma usystematyzowaną wiedzę w zakresie współczesnego muzykologicznego postrzegania epoki baroku w muzyce. Student ma usystematyzowaną wiedzę w zakresie historycznych zmian w postrzeganiu, wartościowaniu i badaniu muzyki epoki baroku. Student zna polską terminologię muzyczną stosowaną w odniesieniu do muzyki epoki baroku. Student posiada umiejętność krytycznej oceny epoki baroku w muzyce oraz posiada umiejętność wartościującego wypowiedzania się na tematy wchodzące w zakres wykładu.	K_W03
W_02	Student ma wiedzę na temat stylów muzycznych epoki baroku pozwalającą mu na słuchowe rozpoznawanie utworów muzycznych powstałych w tym okresie. Student potrafi wymienić najważniejszych badaczy (muzykologów) i wykonawców (artystów) muzyki epoki baroku oraz	K_W10

	zna ich dokonania z zakresu analizy i interpretacji utworów muzycznych tego czasu.	
W_03	Student potrafi scharakteryzować style muzyczne właściwe dla epoki baroku z uwzględnieniem aspektu historycznego i praktycznego	K_W16
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student posiada umiejętność kreatywnego wypowiedziania się na wybrane tematy z zakresu historii muzyki epoki baroku. Student posiada umiejętność formułowania merytorycznych sądów na temat zagadnień związanych historią muzyki epoki baroku. Student potrafi wyszukać informacje na temat wybranego przez siebie zagadnienia z zakresu historii muzyki epoki baroku oraz w oparciu o nie sporządzić i zaprezentować krótki naukowy referat. Student potrafi poprawnie operować terminologią muzyczną epoki baroku.	K_U02
U_02	Student potrafi napisać krótki referat dotyczący stylistyki muzyki epoki baroku. Student potrafi samodzielnie znaleźć interesujące go informacje na temat muzyki epoki baroku w pracach różnych badaczy tego okresu. Student potrafi samodzielnie wyszukać i dotrzeć do źródeł informacji na temat muzyki epoki baroku. Student, włączając się w dyskusję, potrafi sformułować wypowiedź wartościującą na temat aspektów teoretycznych i praktycznych dotyczących muzyki epoki baroku. Student posiada umiejętność kreatywnego wypowiedziania się na wybrane tematy z zakresu historii muzyki epoki baroku. Student posiada umiejętność formułowania merytorycznych sądów na temat zagadnień związanych historią muzyki epoki baroku.	K_U07

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Barok jako okres historyczny i nurt estetyczny; periodyzacja epoki ze wskazaniem cech charakterystycznych i nurtów rozwojowych właściwych dla kolejnych dekad XVII i I poł. XVIII wieku; narodziny stylu koncertującego i jego wpływ na rozwój muzyki baroku; wczesnobarokowe innowacje stylistyczne w muzyce wobec stylu renesansowego; dualizm stylistyczny w muzyce religijnej; opera w Italii - narodziny gatunku i jego rozwój od wczesnobarokowej *dramma per musica* do opery neapolitańskiej; dzieje opery w innych krajach Europy w latach 1600-1750 (Francja, Anglia, ośrodki w obszarze niemieckojęzycznym); narodziny i rozwój gatunków oratoryjno-kantatowych z uwzględnieniem uwarunkowań stylistycznych i kontekstu religijnego (rzymskokatolickiego i protestanckiego); instrumenty muzyczne i rozwój muzyki instrumentalnej w latach 1600-1750 (gatunki, formy, faktura muzyczna); polifonia wokalna i wokalno-instrumentalna w kontekście barokowych praktyk muzyczno-liturgicznych Kościoła rzymskokatolickiego i kościołów protestanckich z uwzględnieniem odmiennych tradycji muzycznych wypracowanych w różnych ośrodkach; barokowe praktyki wykonawcze i dydaktyczne: profil przykościelnego kształcenia muzycznego, model neapolitański (konserwatoria), warsztat i techniki kompozytorskie, *basso continuo* i idiom barokowego akompaniamentu na instrumentach klawiszowych, rola improwizacji (*compositio extemporanea*) w muzyce baroku; założenia stylistyczne i estetyczne współczesnych praktyk wykonawczych muzyki XVII i XVIII wieku (historycznie udokumentowane wykonawstwo muzyki dawnej); rozwój teorii i myśli muzycznej w latach 1600-1750.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy	Egzamin ustny	Protokół
W_02			
W_03			
UMIEJĘTNOŚCI			

U_01	Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy	Egzamin ustny	Protokół
U_02	Praca pod kierunkiem	Praca pisemna / referat	Protokół / wydruk pracy zaliczeniowej

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego. Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty przedmiotu (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen częściowych uzyskanych przez studenta na zajęciach.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student ma w pełni uporządkowaną wiedzę w zakresie historii muzyki epoki baroku. Student posiada pełną umiejętność kreatywnego wypowiedzenia się na wybrane tematy z zakresu historii muzyki baroku i umiejętność merytorycznej dyskusji naukowej na temat zagadnień związanych historią muzyki epoki baroku. Student potrafi dokonywać wartościującej percepcji muzyki epoki baroku wykonywanej współcześnie oraz posiada twórczą motywację do podejmowania działalności profesjonalnej z użyciem zdobytej wiedzy z dziedziny historii muzyki epoki baroku. Student potrafi w stopniu bardzo dobrym rozpoznać ze słuchu najbardziej charakterystyczne utwory muzyczne epoki baroku.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student ma uporządkowaną wiedzę w zakresie historii muzyki epoki baroku w stopniu dobrym. Student posiada dość dobrą umiejętność kreatywnego wypowiedzenia się na wybrane tematy z zakresu historii muzyki baroku oraz dość dobrą umiejętność merytorycznej dyskusji naukowej na temat zagadnień związanych historią muzyki epoki baroku. Student potrafi dokonywać wartościującej percepcji muzyki epoki baroku wykonywanej współcześnie, jednak nie ma twórczej motywacji do podejmowania działalności profesjonalnej z użyciem zdobytej wiedzy z dziedziny historii muzyki epoki baroku. Student potrafi w stopniu dobrym rozpoznać ze słuchu najbardziej charakterystyczne utwory muzyczne epoki baroku.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student ma uporządkowaną wiedzę w zakresie historii muzyki epoki baroku w stopniu dostatecznym. Student posiada dostateczną umiejętność kreatywnego wypowiedzenia się na wybrane tematy z zakresu historii muzyki baroku oraz dostateczną umiejętność merytorycznej dyskusji naukowej na temat zagadnień związanych historią muzyki epoki baroku. Student w stopniu dostatecznym potrafi dokonywać wartościującej percepcji muzyki epoki baroku wykonywanej współcześnie i nie ma twórczej motywacji do podejmowania działalności profesjonalnej z użyciem zdobytej wiedzy z dziedziny historii muzyki epoki baroku. Student potrafi w stopniu dostatecznym rozpoznać ze słuchu najbardziej charakterystyczne utwory muzyczne epoki baroku.
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie ma uporządkowanej wiedzy w zakresie historii muzyki epoki baroku. Student nie posiada umiejętności kreatywnego wypowiedzenia się na wybrane tematy z zakresu historii muzyki baroku oraz nie posiada umiejętności merytorycznej dyskusji naukowej na temat zagadnień związanych historią muzyki epoki baroku. Student nie potrafi dokonywać wartościującej percepcji muzyki epoki baroku wyko-

	nywanej współcześnie i nie ma twórczej motywacji do podejmowania działalności profesjonalnej z użyciem zdobytej wiedzy z dziedziny historii muzyki epoki baroku. Student nie potrafi rozpoznać ze słuchu zdecydowanej większości najbardziej charakterystycznych utworów muzycznych epoki baroku.
--	---

W ramach zajęć ćwiczeniowych każdy student ma obowiązek przygotować jeden pisemny referat na zadany temat (samodzielnie lub w wyznaczonej przez prowadzącego grupie). Temat referatu student otrzymuje na początku semestru, a na jego przygotowanie ma ok. 10 tygodni (licząc od początku roku akademickiego). Wszystkie referaty muszą być złożone prowadzącemu zajęcia do sprawdzenia najpóźniej do połowy grudnia, a prezentacja referatu jest możliwa wyłącznie po zaakceptowaniu jego treści przez prowadzącego. Przygotowany referat jest wygłaszany przez studenta na jednym z 4 ostatnich 2-godzinnych spotkań zajęciowych w semestrze (prezentowanie referatów następuje na ostatnich 8 godzinach zajęciowych w semestrze). Warunkiem uzyskania zaliczenia z ćwiczeń jest ponadto uzyskanie pozytywnej oceny z tzw. „testu audio” (słuchowe rozpoznanie utworów z podanej listy; listę tę student otrzymuje na początku semestru). Nagrania z listy są prezentowane i omawiane przez prowadzącego na zajęciach realizowanych do 15 grudnia. „Test audio” odbywa się na ostatnich zajęciach w semestrze. Istnieje możliwość jednokrotnej poprawy niezaliczonego testu w terminie uzgodnionym z prowadzącym.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30+30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

Do realizacji przez studenta zaleconych działań w ramach pracy indywidualnej zalecane są następujące pomoce naukowe, które student ma obowiązek zorganizować we własnym zakresie: notatnik lub laptop do sporządzania notatek. Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach). Na potrzeby wygłaszania referatów dostępny jest projektor multimedialny.

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
M. Bukofzer <i>Muzyka w epoce baroku. Od Monteverdiego do Bacha</i> , Warszawa 1970.
D. Gwizdalanka <i>Historia muzyki cz. 1 (opera)</i> , Kraków 2005 i cz. 2 (oratorium i muzyka instrumentalna) Kraków 2006.
N. Harnoncourt <i>Muzyka mową dźwięków</i> , Warszawa 1982.
B. Przybyszewska-Jarmińska <i>Barok</i> , cz. I 1595-1696, Warszawa 2007.
D. Szlagowska <i>Muzyka baroku</i> , Gdańsk 1998.
Z. M. Szweykowski (red.) <i>Historia muzyki XVII wieku. Muzyka we Włoszech</i> , Kraków 2000.
Literatura uzupełniająca
J. W. Hill <i>Baroque music</i> , New York-London 2005
E. Obniska, <i>Claudio Monteverdi. Życie i twórczość</i> . Gdańsk 1993.
Sz. Paczkowski, <i>Nauka o afektach w myśli muzycznej I połowy XVII wieku</i> , Lublin 1998.
Z. M. Szweykowski, <i>Między sztuką a ekspresją</i> , t. I: Florencja, Kraków 1992, t. II: Rzym, Kraków 1994.
P. Wilk, <i>Sonata na skrzypce solo w siedemnastowiecznych Włoszech</i> , Wrocław 2005.
P. Wilk, <i>Wenecki koncert instrumentalny w epoce Vivaldiego</i> , Kraków 2014.
Ch. Wolff, J.S. Bach. <i>Muzyk i uczoney</i> , Warszawa 2011.
A. Dürr, <i>Kantaty Jana Sebastiana Bacha</i> , Lublin 2004.
Ch. Hogwood, <i>Handel</i> , Kraków 2009.
Z.M. Szweykowski (red.) <i>Jak realizować basso continuo</i> , Kraków 1997.
Z.M. Szweykowski (red.) <i>Jak skomponować "Dramma per musica"</i> , Kraków 1994.
B. Pociąg, <i>Klawesyniści francuscy</i> , Kraków 1969.
A. Schweitzer, <i>Jan Sebastian Bach</i> , Kraków 1972.
Z.M. Szweykowski, <i>Musica moderna w ujęciu Marka Scacchiego</i> , Kraków 1977.

- M. Talbot, *Vivaldi*, Kraków 1988.
- E. Zavorsky, *J.S. Bach*, Kraków 1973.
- N. Harnoncourt *Dialog muzyczny*, Warszawa 1999.
- M. Aleksandrowicz *Akordyka Mszy organowych (Pièces d'orgue) François Couperina w świetle XVII-wiecznych systemów strojenia instrumentów klawiszowych*. "Zeszyty Naukowe KUL" 1 (2008).
- M. Aleksandrowicz *Reguły improwizowanej, religijnej polifonii wokalne. Traité du countrepoint simple (1739) Louis-Joseph Marchanda*. "Additamenta Musicologica Lublinensia" 6 (2010).
- M. Aleksandrowicz *Uwagi o strojeniu XVII-wiecznych instrumentów klawiszowych. Traité de l'accord de l'espionette (1650) Jean'a Denis*. w: "Studia Organologica", T. IV, Lublin 2012.
- M. Aleksandrowicz *Sztuka „akompaniamentu” organowego we Francji na przełomie XVII i XVIII wieku. Jacques Boyvin i jego Traité abrégé de l'accompagnement pour l'orgue et pour le clavessin (1705)*, w: "Roczniki Teologiczne. Muzykologia", 2016.
- M. Aleksandrowicz *Teoretyczne podstawy francuskiej polifonii liturgicznej XVII wieku*, Lublin 2017.
- M. Aleksandrowicz *Sztuka „akompaniamentu” klawesynowego w XVIII-wiecznej Francji. Zasady realizacji basse continuë według anonimowego rękopisu Traité d'accompagnement du clavecin et abrégé de composition (c. 1700)*, w: "Roczniki Teologiczne. Muzykologia", 2018.